
การประเมินการฝึกอบรมนำร่องตามโครงการปรับปรุง ประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ

โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2527 เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมทางไกล และสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม คณะปฏิบัติงานโครงการได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู และการฝึกอบรมครูประถมศึกษาแล้วจึงได้สร้างหลักสูตรการฝึกอบรม สร้างสื่อหลักและสื่อเสริมที่ใช้ในการฝึกอบรม ฝึกอบรมผู้ดำเนินการฝึกอบรมต้นแบบ ฝึกอบรมผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัด และได้ดำเนินการฝึกอบรมนำร่อง โดยมีความมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบ และทดลองกระบวนการฝึกอบรมอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะเริ่มฝึกอบรมครูประถมศึกษาทั่วประเทศต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาในหน่วยฝึกอบรม 6 จุด คือ จุดฝึกอบรมภาคเหนือ อบรมที่จังหวัดพะเยา จุดฝึกอบรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อบรมที่จังหวัดอุดรธานี จุดฝึกอบรมที่ภาคกลาง อบรมที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จุดฝึกอบรมภาคตะวันออก ที่จังหวัดชลบุรี จุดฝึกอบรมภาคตะวันตก อบรมที่จังหวัดกาญจนบุรี และจุดฝึกอบรมภาคใต้ อบรมที่จังหวัดสงขลา ปรากฏว่ามีครูเข้าฝึกอบรมนำร่องทั้งหมด 602 คน

เพื่อให้ได้สารสนเทศอันจำเป็นประ-
โยชน์ต่อการปรับปรุงโครงการปรับปรุง
ประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประ-
ถมศึกษา โดยเฉพาะสารสนเทศ เพื่อการ
ปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรมที่จะได้นำไป
ใช้จริงในการอบรมครู ประถมศึกษาต่อไป
จึงได้ทำการประเมินโครงการ ประสิทธิภาพ
การเรียนการสอนของครูประถมศึกษา โดย
เน้นการประเมินการฝึกอบรมนำร่อง การ
ประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน
การบริหารโครงการ เพื่อประเมินการ
เตรียมการฝึกอบรมนำร่อง และเพื่อประ-
เมินการอบรมนำร่อง กรอบความคิดใน
การประเมินใช้แนวความคิดเชิงระบบ โดย
เฉพาะการประเมินประสิทธิผลของการฝึก
อบรมนำร่องนั้นได้ประยุกต์ใช้แนวทางใน
การประเมินของ Kirkpatrick ซึ่งเป็น
แนวทางที่นิยมประเมินการฝึกอบรมตามข้อ
เสนอของสมาคมฝึกอบรม แห่งประเทศ
สหรัฐอเมริกา ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การประเมินได้รวบรวมศึกษาเอกสาร โครง
การ เอกสารหลักสูตร รายงานการปฏิบัติ
งานและหลักฐานอื่น ๆ คณะผู้ประเมินได้
ร่วมสังเกตการณ์ การฝึกอบรมในทุกหลัก
สูตรได้รวบรวมข้อมูลจากผู้เข้ารับการอบรม

โดยการสอบถาม ทดสอบ สัมภาษณ์ และ
สังเกตการณ์ ได้สัมภาษณ์คณะปฏิบัติงาน
และผู้เชี่ยวชาญประจำโครงการ ตลอดจน
นักเรียน คณะผู้ประเมินได้รวบรวมข้อมูล
ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2528 ถึงเดือน
กันยายน 2528 วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวม
ได้โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง สถิติ
เชิงบรรยาย การทดสอบค่าที่ การทดสอบ
ค่าซี ตลอดจนการบูรณาการผลประเมิน
โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบเมตต้า
(meta analysis) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล
เปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินผล ปรากฏ
ผลประเมินดังต่อไปนี้

7.1 ผลการประเมินโครงการปรับปรุง ประสิทธิภาพการเรียนการสอน ของครูประถมศึกษาการฝึกอบรม นำร่อง

7.1.1 ผลการประเมินการบริ- หารโครงการ

1) ผลการประเมินกระบวนการ
การบริหารงาน และจัดการโครงการพบว่า
มีการบริหารงานและจัดการโครงการปรับ
ปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู
ประถมศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ กระบวน

การบริหารงานตามหลัก POSDCORB ที่เสนอโดยลูเธอร์ กุลิค การบริหารงานและจัดการโครงการนี้ นับว่าประสบความสำเร็จในเชิงการบริหารค่อนข้างมาก การบริหารงานโครงการนี้มีลักษณะเด่น คือ มีหัวหน้าโครงการที่ถึงพร้อมด้วยบารมี มีคณะปฏิบัติงานที่มีความรู้ความสามารถและมีความมุ่งมั่นสูง เป็นการบริหารงานที่มีการวางแผนอย่างรอบคอบรัดกุม มีการมอบหมายภาระหน้าที่พร้อมทั้งอำนาจการตัดสินใจในขอบเขตที่ตกลง มีหลักการทำงานร่วมกันเป็นคณะและมีการกำกับดูแลติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างไรก็ตามการที่โครงการนี้ได้ประสบปัญหาที่สำคัญ คือ ความไม่แน่นอนในเรื่องงบประมาณ และความล่าช้าของการอนุมัติงบประมาณ ระเบียบปฏิบัติราชการไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ความไม่เข้าใจของเจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ เกี่ยวกับการบริหารโครงการวิชาการ คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการต้องรับภาระด้านธุรการ ทั้ง ๆ ที่น่าจะรับภาระเฉพาะด้านวิชาการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติงานไม่ได้อยู่ในสายบังคับบัญชาของหัวหน้าโครงการ การประสานงานกับ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของ สปช. เองยังน่าจะต้องปรับปรุง

2) ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผน พบว่าการปฏิบัติงานตามแผนในด้านช่วงเวลาในการดำเนินกิจกรรมในช่วงแรก ดำเนินกิจกรรมได้ตามกำหนดระยะเวลาในแผน แต่ช่วงหลังคณะปฏิบัติงานดำเนินกิจกรรมล่าช้ากว่าแผน ทั้งนี้เนื่องจากได้รับอนุมัติงบประมาณล่าช้า มีการเปลี่ยนแปลงรายการกิจกรรมเล็กน้อย แต่ก็เป็น การเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสม และช่วยให้เกิดผลดีแก่โครงการ ผลงานที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ได้ตามเป้าหมาย โดยเฉพาะสื่อหลักของการฝึกอบรม คือ ชุดฝึกอบรมตนเอง จำนวน 20 เล่ม ส่วนรายการที่ยังผลิตได้ไม่ครบถ้วน คือ สื่อเสริมในการฝึกอบรม และเกณฑ์ประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งจะต้องดำเนินการให้มีการพัฒนาต่อไป

7.1.2 ผลการประเมินการเตรียมการฝึกอบรมนำร่อง

1) ผลการประเมินการเตรียมและพัฒนาสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมปรากฏว่าในกัมพูชาสื่อหลัก คือ ชุดฝึกอบรมตนเอง จำนวน 20 เล่ม คณะปฏิบัติงานโครงการ

ได้วางแผนและดำเนินการพัฒนาสื่อหลัก
 อย่างเป็นขั้นตอน ภายใต้คำแนะนำของผู้
 ทรงคุณวุฒิอย่างใกล้ชิด ได้สื่อหลักครบ
 ถ้วนตามเป้าหมายเชิงปริมาณ จำนวน 20
 เล่ม และเป็นสื่อที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ของ
 ความเป็นชุดฝึกอบรมตนเอง ตามระบบ
 สากล อีกทั้งมีคุณภาพตามผลประเมินของ
 ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนเป็นที่พึงพอใจของ
 ผู้ใช้ คือ ผู้ดำเนินการฝึกอบรมต้นแบบ ผู้
 ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัด และครูผู้
 เข้ารับการฝึกอบรมนำร่อง ส่วนในด้าน
 สื่อเสริม คือ เทปโทรทัศน์ สไลด์ แผ่น
 โปร่งใส และรายการวิทยุ ปรากฏว่าประสบ
 ปัญหาไม่อาจผลิตได้ครบ ต้องอาศัยการยืม
 สื่อเหล่านี้จากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อใช้ทด
 แทนไปก่อนในการฝึกอบรมนำร่อง ซึ่งก็
 พบว่ามักจะมีปัญหาในด้านคุณภาพของสื่อ
 เสริมเหล่านี้ด้วย

2) ผลการประเมินการฝึกอบรมผู้ดำเนินการฝึกอบรมต้นแบบ ใน
 การพัฒนาหลักสูตรพบว่าได้ดำเนินการอย่าง
 ชัดเจน 9 ใน 11 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ไม่ได้
 ดำเนินอย่างชัดเจนคือ เครื่องมือสำหรับ
 ประเมินระบบการฝึกอบรม และการกำหนด
 เกณฑ์ในการประเมิน แต่ก็ได้มีการประเมิน
 โดยการสังเกต และเครื่องมือประเมิน

โดยคณะกรรมการประเมินโครงการ วัตถุประสงค์
 ประสงค์ของการฝึกอบรมล้วนตรงกับความ
 จำเป็นและได้กำหนดเนื้อหาสาระอย่างสอดคล้อง
 กับวัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการ
 ฝึกอบรมแบบเข้ม สำหรับผู้ดำเนินการฝึกอบรม
 ต้นแบบครั้งนี้ไม่ราบรื่นเท่าที่ควร จึง
 เป็นเหตุทำให้ผู้ดำเนินการฝึกอบรมรับรู้
 ได้รับความต่ำกว่าที่คาดหวัง ผู้ดำเนินการ
 ฝึกอบรมต้นแบบ รับรู้ได้รับความรู้ความ
 เข้าใจในเนื้อหาวิชาในระดับมาก และมี
 เจตคติต่อโครงการและได้รับทักษะจากการ
 ฝึกปฏิบัติในโครงการในระดับปานกลาง
 ในทัศนะของผู้จัดการฝึกอบรม ประเมิน
 ผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ร้อย
 ละ 85 อย่างไรก็ตามร้อยละที่ยังทำไม่เต็มที่
 ในวัตถุประสงค์ข้อ 1 ที่ระบุไว้ว่าเพื่อฝึกฝน
 และทบทวนทักษะในการพูด การจัดกิจกรรม
 กลุ่ม และการใช้สื่อการสอนประเภท
 ต่าง ๆ ส่วนวัตถุประสงค์ข้อ 3 ข้อ บรรลุ
 อย่างน้อยร้อยละ 80 เหตุที่ไม่สามารถบรรลุ
 ตามความคาดหวังของผู้ดำเนินการฝึกอบรม
 ต้นแบบเพราะมีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้น
 อีกทั้งผู้เข้าอบรมมีความคาดหวังสูงมาก

3) ผลการประเมินการฝึกอบรมผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัด

พบว่า ได้มีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรม ตามเกณฑ์สากล 11 ขั้นตอน เพียงแต่มีได้ระบุงบค่าใช้จ่ายและเกณฑ์การ ประเมินการฝึกอบรมไว้ให้ชัดเจน นับว่า เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างและเนื้อหาสาระ เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการเตรียมสื่อเสริม คือ คู่มือการ ดำเนินการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมอย่าง พร้อมเพรียง แต่ประสบปัญหาในการเตรียม การดำเนินสื่อเสริม ในด้านกระบวนการฝึ กอบรมพบว่า ผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับ จังหวัดพึงพอใจต่อกระบวนการฝึกอบรมอยู่ ในระดับมากในทุกรายการที่ประเมิน โดย ส่วนรวม ผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับ จังหวัดประมาณร้อยละ 65 มีความประทับใจในทีมวิทยากร (ผู้ดำเนินการฝึกอบรม ต้นแบบ หรือคณะปฏิบัติงาน) และประทับใจในโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการ เรียนการสอนของครูประถมศึกษา ในด้าน ประสิทธิภาพของการฝึกอบรมพบว่า โดย ส่วนรวมผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัด มีความเชื่อตามแนวทางของโครงการอยู่ใน ระดับมากถึงมากที่สุด มีความมั่นใจใน ระดับมากที่สุดที่จะเป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม ระดับจังหวัด อีกทั้งได้แสดงความตระหนัก สำคัญในการเตรียมการจัดการอบรมให้

บังเกิดประสิทธิผล ด้วยการเสนอแนะแนว ทางแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น นอกจากนี้ ผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัดประมาณ ร้อยละ 21 และร้อยละ 12 มีความประทับใจ ในประเด็นที่ได้รับความรู้ที่นำไปปฏิบัติ ได้ และในประเด็นที่ก่อให้เกิดคุณธรรม ในตนเองตามลำดับ จากการติดตามผลหลัง จากผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัดได้เข้า ร่วมสังเกตการณ์การฝึกอบรมนำร่องพบว่า ผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัดเกือบทั้งหมดยืนยันว่า ตนเองมีความพร้อมและมี ความรู้ความสามารถในการจัดการฝึกอบรม ระดับจังหวัด ในระดับปานกลางขึ้นไป เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ดำเนินการฝึกอบรม ระดับจังหวัดประมาณร้อยละ 79 ยืนยันว่า ตนเองมีความพร้อมในระดับมากในการจัด การฝึกอบรมตามโครงการ ประมาณร้อยละ 86 รายงานว่าไม่มีปัญหาอันใจในการเตรียม การจัดกิจกรรมนันทนาการ อย่างไรก็ตามผู้ ดำเนินการฝึกอบรม ระดับ จังหวัดยืนยัน ปัญหาของความไม่เพียงพอ ในด้านจำนวน วิทยากรหรือผู้ดำเนินการฝึกอบรม กล่าว คือมีผู้ดำเนินการฝึกอบรมเพียงประมาณร้อย ละ 36 เท่านั้นที่รายงานว่าวิทยากรพอเพียง ในการจัดอบรม

7.1.3 ผลการประเมินการฝึก อบรมนำร่อง

1) ผลการประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมนำร่อง ปรากฏว่า มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกประการ คณะปฏิบัติงานได้ดำเนินการจัดเตรียมการฝึกอบรมตรงตามกระบวนการฝึกอบรมที่เป็นสากลทั้ง 11 ขั้นตอน ซึ่งในการจัดเตรียมการฝึกอบรมแต่ละขั้นตอน มีสภาพการดำเนินงานที่ดีมีกฎเกณฑ์ที่ละเอียด เป็นระบบ เป็นขั้นตอน และมีความสอดคล้องกันในแต่ละขั้นตอนเป็นอย่างดี

2) ผลการประเมินกระบวนการฝึกอบรมนำร่อง ปรากฏว่าในด้านการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมของทุกจุดฝึกอบรมให้ผลดีในด้านความสอดคล้อง ต่อเนื่องและความราบรื่น กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นไปตามโปรแกรมการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมของทุกจุดฝึกอบรม มีความพึงพอใจในระดับวิธีการฝึกอบรม แต่มีความพึงพอใจระดับปานกลางต่อระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม โดยมีความเห็นว่าควรเพิ่มจำนวนวันที่ใช้ในการฝึกอบรมให้มากขึ้น ส่วนสิ่งที่น่าจะต้องปรับปรุงของ

ทุกจุดฝึกอบรม คือ การควบคุมเวลาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโปรแกรม และ การกำหนดเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม ควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย

ในด้านสื่อหลักหรือชุดฝึกอบรม และสื่อประกอบกิจกรรมการฝึกอบรม ซึ่งได้แก่วัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ นั้น ให้ผลดีมากในทุกจุดฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพอใจและแสดงออกถึงความห่วงแหนในชุดฝึกอบรมมาก แต่คุณภาพของสื่อเสริมด้านโสตทัศน เช่น สไลด์ เทปโทรทัศน์ และแผ่นใสสรุปเนื้อหาของชุดฝึกอบรม มีความจำเป็นต้องปรับปรุงในระดับมาก ทั้งในด้านคุณภาพของตัวสื่อเอง เช่น ความคมชัดของภาพและเสียง ความเหมาะสมและความถูกต้องของเนื้อหาสาระ เป็นต้น และด้านการนำสื่อเสริมเหล่านี้ไปใช้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความสอดคล้องต่อเนื่องกันระหว่างสื่อเสริมกับรายการกิจกรรมที่มา ก่อนหรือหลังสื่อเสริมนั้น ๆ รวมทั้งโสตทัศนอุปกรณ์ ซึ่งได้แก่ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายเทปโทรทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ เป็นต้น ควรมีการตรวจสอบและขนย้ายให้พร้อมที่จะทำงานก่อนถึงกำหนดการฝึกอบรม

บทบาทหน้าที่ของคณะผู้ดำเนินการฝึกอบรมของทุกจุดฝึกอบรมจะเหมือนกัน คือ เป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีในการฝึกอบรม เป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้กำลังใจ และความเป็นกันเองแก่ผู้เข้ารับการอบรม ตลอดจนเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรม และจัดดำเนินการฝึกอบรมให้เป็นไปตามโปรแกรมการฝึกอบรม จากการสังเกตพบว่า คณะผู้ดำเนินการฝึกอบรมต้นแบบของทุกจุดฝึกอบรม เป็นผู้มีความสามารถเฉพาะตัวสูงและผ่านการฝึกอบรมมาอย่างดี มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายดีมาก และมีการประสานงานทั้งภายในกลุ่มผู้ดำเนินการฝึกอบรมต้นแบบ และระหว่างกลุ่มผู้ดำเนินการฝึกอบรมต้นแบบกับกลุ่มผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัดอย่างดียิ่งในทุกจุดฝึกอบรม ยกเว้น จังหวัดสงขลา และจังหวัดอุตรธานี ที่การปฏิบัติงานของผู้ดำเนินการฝึกอบรมต้นแบบ ไม่มีการประสานงานกันเท่าที่ควร ลักษณะการทำงานเป็นแบบแบ่งงานกันทำ การประสานงานระหว่างผู้ดำเนินการฝึกอบรมต้นแบบและผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัดอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง รวมทั้งการนำผลการประเมินการฝึกอบรมประจำวัน

มาใช้ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการดำเนินการฝึกอบรมในวันต่อไปก็อยู่ในระดับน้อยด้วย สำหรับด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อคณะผู้ดำเนินการฝึกอบรมนั้นพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในจังหวัดอุรุธยา กาญจนบุรี ชลบุรี และอุตรธานี มีความพึงพอใจคณะผู้ดำเนินการฝึกอบรมในระดับมากที่สุด ในเรื่องความเป็นกันเอง ส่วนเรื่องอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ การอำนวยความสะดวก การสร้างบรรยากาศที่ดีในการฝึกอบรม ความสามารถในการอธิบายได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ความสามารถในการจัดการฝึกอบรมได้ราบรื่น และความศรัทธาในตัวผู้ดำเนินการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในระดับมาก ยกเว้นจังหวัดกาญจนบุรี ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจคณะผู้ดำเนินการฝึกอบรมในระดับมากที่สุดในเรื่องการอำนวยความสะดวก และการสร้างบรรยากาศที่ดีในการฝึกอบรม แต่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอีก 2 จังหวัด คือ จังหวัดพะเยา และจังหวัดสงขลานั้น มีความพึงพอใจในคณะผู้ดำเนินการฝึกอบรมในระดับมากทุกเรื่อง

ผลการประเมินด้านบรรยากาศของการฝึกอบรมทั้ง 6 จุด อาจสรุปได้ดังนี้

ก. อาคารสถานที่ การฝึกอบรมทั้ง 6 จุด มีจังหวัดชลบุรีแห่งเดียว ที่มีความพร้อมในเรื่องนี้ คือ มีห้องประชุมและเก้าอี้ที่นั่งที่เหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรม ภายในห้องประชุมมีระบบการถ่ายเทอากาศและระบบแสงดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป สำหรับจุดฝึกอบรมที่จังหวัดพะเยา และอุตรดิตถ์นั้น ห้องประชุมกว้างขวางดี แต่การถ่ายเทของอากาศในห้องประชุมไม่ดี ทำให้ร้อนอบอ้าวมาก โดยเฉพาะในช่วงบ่าย และห้องประชุมที่จังหวัดพะเยาฉายสไลด์ไม่ได้ เนื่องจากเป็นห้องที่ปรับแสงไม่ได้ นอกจากนี้เก้าอี้ที่นั่งในห้องประชุมของจังหวัดอุตรดิตถ์ มีลักษณะติดกันเป็นแถวยาว แถวละ 8-10 ที่นั่ง ทำให้เคลื่อนย้ายยาก เนื่องจากมีน้ำหนักมาก ซึ่งเป็นอุปสรรคในการจัดที่นั่งเป็นกลุ่มและเพิ่มความเครียดในกิจกรรมการศึกษาชุดฝึกอบรม คือ ผู้เข้ารับการอบรมจะรู้สึกอึดอัด และบางคนพูดว่า “เหมือนถูกจับมาขัง” ส่วนจุดฝึกอบรมที่จังหวัดอุตรดิตถ์ มีห้องประชุมที่ค่อนข้างแคบ เป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมพอสมควร แต่มีเก้าอี้ที่นั่งประชุมที่เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม คือ มีที่รองเขียนและยกเคลื่อนย้ายได้สะดวก และมีระบบการถ่ายเทของอากาศดี จุดฝึกอบรม

ที่จังหวัดกาญจนบุรี มีความพร้อมในด้านขนาดของห้องประชุมและระบบการถ่ายเทของอากาศ แต่มีปัญหา 2 ประการ คือ เก้าอี้ที่นั่งที่รองเขียน มีจำนวนไม่พอกับผู้เข้ารับการอบรม ฉะนั้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่นั่งเก้าอี้ธรรมดาจึงขาดความสะดวกในด้านการเขียนและการอ่านชุดฝึกอบรม นอกจากนี้ห้องประชุมยังมีความจำกัด คือ เป็นห้องที่ฉายเทปโทรทัศน์ไม่ได้ ฉะนั้นเวลาจะชมเทปโทรทัศน์ต้องไปชมที่ห้องเก็บสื่อของโรงเรียน ซึ่งเป็นห้องขนาดเล็กผู้เข้ารับการอบรมไม่สามารถนั่งชมได้หมด บางกลุ่มต้องยืนชมอยู่ด้านหลังห้องเลยพากันคุยและหยิบชมสื่อต่าง ๆ ที่วางอยู่ในห้องนั้น จุดฝึกอบรมที่มีปัญหามากในด้านอาคารสถานที่ คือ จังหวัดสงขลา โดยจัดชั้นที่หอประชุม อำเภอสะบ้าย้อย ซึ่งเป็นห้องประชุมขนาดเล็ก เก้าอี้ที่นั่งประชุมเป็นชนิดไม่มีที่รองเขียน อากาศร้อนอบอ้าว และแสงสว่างในห้องไม่เพียงพอ

แต่จากการสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อสถานที่ที่ใช้ฝึกอบรมพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในสถานที่ฝึกอบรมของตนในระดับมากทุกจุดฝึกอบรม ยกเว้นจุดฝึกอบรมจังหวัดสงขลาเพียงแห่งเดียวที่

ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อสถานที่ฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

ข. ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ความร่วมมือจากบุคคลในหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือสนับสนุนการฝึกอบรม เช่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ (หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและเจ้าหน้าที่) ศึกษานิเทศ ที่รับผิดชอบ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสถานที่ ที่ใช้เป็นหน่วยฝึกอบรม การให้ความสนใจและร่วมมือของบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้มีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการฝึกอบรมในด้านความคล่องตัวและราบรื่นของกิจกรรมการฝึกอบรม ความพร้อมของวัสดุทัศนูปกรณ์ ขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน การให้ความสนใจและการให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมฝึกอบรมของผู้เข้ารับการอบรม และบรรยากาศของการฝึกอบรม จากการประเมินพบว่า ทุกจุดฝึกอบรมได้รับความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมในระดับดีมาก ยกเว้นจังหวัดสงขลา และจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีปัญหาเรื่องการไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของบุคคล

ฝ่ายต่าง ๆ และการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนระหว่าง สปช. สปจ. สปอ. และผู้รับผิดชอบโครงการระดับอำเภอ

ค. การให้ความสนใจและความร่วมมือจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการประเมินพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมของทุกจุดฝึกอบรม ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมการฝึกอบรมในระดับมาก

ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นผลการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องับบรรยากาศของการฝึกอบรม โดยที่แต่ละจุดฝึกอบรมจะมีจุดเด่นด้อยแตกต่างกัน ซึ่งเมื่อนำผลการประเมินมารวมกันอาจสรุปเป็นภาพรวมด้านบรรยากาศของการฝึกอบรมได้ ดังนี้ บรรยากาศของการฝึกอบรมที่จังหวัดชลบุรี จังหวัดอยุธยา และจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับดีมาก ส่วนจังหวัดพะเยา อุตรธานีและสงขลา มีบรรยากาศของการฝึกอบรมในระดับดี

3) ผลการประเมินพฤติกรรมร่วมกิจกรรมของผู้เข้ารับการอบรมนำร่อง ตามเกณฑ์ที่กำหนดว่า กิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 จะต้องไม่น้อยต่ำกว่าร้อยละ 90 อย่างมีนัยสำคัญ ผลการประเมินพบว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีกิจกรรมร้อยละ 87.27 ซึ่งไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ที่ผู้เข้าร่วม

กิจกรรมเหล่านี้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ซึ่ง แสดงว่าเป็นไปตามเกณฑ์ เมื่อพิจารณาเป็น รายจุดฝึกอบรม พบว่า พฤติกรรมร่วม กิจกรรมการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการอบรม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาค ตะวันตก และภาคใต้ เป็นไปตามเกณฑ์ ส่วนในภาคเหนือ และภาคตะวันออก ผู้ รับการอบรมมีพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

4) ผลการประเมินประสิทธิผลของ การฝึกอบรมนำร่อง

ก. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมนำร่องเกณฑ์ในการประเมินกำหนดว่า ผู้เข้ารับการอบรมนำร่องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ตอบพอใจต่อการฝึกอบรม นำร่องในระดับมากถึงมากที่สุด และจำนวน รายการที่ผู้เข้ารับการอบรมพอใจ ต้องมี จำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 อย่างมีนัยสำคัญ ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม นำร่องพบว่า โดยส่วนรวม ผู้เข้ารับการ อบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม นำร่องร้อยละ 82.14 ของรายการที่ให้ประเมินทั้งหมด ซึ่งทดสอบแล้วปรากฏว่าไม่ แตกต่างจากร้อยละ 90 อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าโดยส่วนรวมแล้ว ผู้รับการฝึกอบรม นำร่องมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเป็น

ไปตามเกณฑ์ เมื่อพิจารณาในแต่ละจุดของ การฝึกอบรม ผลปรากฏว่าผู้ดำเนินการฝึกอบรมนำร่อง ณ จุดฝึกอบรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และ ภาคตะวันตก มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมนำร่องเป็นไปตามเกณฑ์ ส่วนผู้เข้า อบรมนำร่องในภาคเหนือ และภาคใต้ มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมต่ำกว่าเกณฑ์

ข. ผลการประเมินความเชื่อใน หลักการพัฒนาการเรียนการสอนของโครงการ ตามเกณฑ์การประเมินกำหนดว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความเชื่อในหลัก การพัฒนาการเรียนการสอนของโครงการ หลัการอบรมนำร่องมีค่ามากกว่าค่ามัชฌิม เลขคณิตก่อนการอบรมนำร่องอย่างมีนัย สำคัญ และผู้ที่มีคะแนนความเชื่อเพิ่มขึ้นนี้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของผู้เข้ารับการอบรม ทั้งหมด ผลการประเมินตามเกณฑ์พบว่า ในแต่ละจุดของการอบรมพบว่า ผู้เข้ารับการ อบรมมีพัฒนาการในความเชื่อในหลัก การพัฒนาการเรียนการสอนของโครงการ เป็นไปตามเกณฑ์ ผลการบูรณาการผล ประเมินในแต่ละจุดฝึกอบรม โดยสถิติผล มาตรฐานได้ผลประเมินว่า โดยส่วนรวม แล้ว ผู้เข้ารับการอบรมมีความเชื่อในหลัก การของโครงการเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด

ก. ผลการประเมินการเรียนรู้ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดว่า คำมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการเรียนรู้หลังการฝึกอบรมต้องมากกว่า คำมัชฌิมเลขคณิตก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญ โดยคะแนนเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 และผู้ที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นจะต้องมีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ผลการประเมินตามเกณฑ์ดังกล่าวพบว่า ผลการประเมินโดยส่วนรวม และในแต่ละจุดฝึกอบรมได้ผลเหมือนกันคือ คำมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนหลังการฝึกอบรมมากกว่า คำมัชฌิมเลขคณิตก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญและมีผู้ที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 แต่ว่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นมีพิสัยอยู่ร้อยละ 7.30 ถึงร้อยละ 12.73 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 15 ของคะแนนเต็ม

ง. ผลการประเมินการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจากการเปรียบเทียบคะแนนกิจกรรมการเรียนการสอน ก่อนและหลังการฝึกอบรม 2 เดือนพบว่า โดยส่วนรวมผู้เข้ารับการอบรมนำร่องก่อนและหลังการฝึกอบรม มีคะแนนกิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายจุดฝึกอบรม พบว่า เฉพาะผู้เข้ารับการอบรมนำร่องในภาคกลาง และภาคตะวันออก

ออกเท่านั้นที่มีคะแนนกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ผู้เข้ารับการอบรมนำร่องในภาคเหนือ ภาคตะวันออก เชียงเหนือ และภาคใต้ มีคะแนนกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนและหลังการฝึกอบรมนำร่อง (2 เดือน) ไม่แตกต่างกัน ในกรณีผู้เข้ารับการอบรมในภาคตะวันตกกลับมีคะแนนกิจกรรมการเรียนการสอนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านร้อยละของผู้ที่ได้คะแนนกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น พบว่ามีเฉพาะผู้รับการอบรมในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก ที่มีครูเกินร้อยละ 50 ที่ได้คะแนนกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น

ในการติดตามผลพฤติกรรมกรรมการสอนของครู จุดฝึกอบรมละ 12 คน รวม 72 คน พบว่า ผู้รับการฝึกอบรมในภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคตะวันออก เชียงเหนือ และผู้รับการฝึกอบรมในภาคใต้ ได้นำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ส่วนผู้รับการอบรมในภาคเหนือ ภาคตะวันตก และผู้เข้ารับการอบรม โดยส่วนรวมได้นำความรู้จากการอบรมไปใช้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

อ่านต่อฉบับหน้า